

FERRAN NADEU

La prioritat: pobresa i desigualtats

Sense polítiques que donin prioritat a la lluita contra la desigualtat i la pobresa no hi ha sortida a la crisi econòmica. S'han de rebutjar les polítiques que diuen 'primer creixement i després cohesió social' i apostar per tenir com a model la governança democràtica.

No em vull imaginar la situació actual sense els milers d'entitats socials del país que conformen el tercer sector social català. Un sector que atén 2,1 milions de persones, n'hi treballen 102.000, compta amb 300.000 persones voluntàries i està format per 6.800 entitats. Malgrat que alguns indicadors macroeconòmics ens indiquin una lleugera recuperació de la crisi econòmica, el termòmetre social que tenim les entitats del tercer sector social ens indica que la crisi social continua i es cronifica.

¿Com podem accelerar aquesta recuperació social? És evident que sense polítiques que prioritzin clarament la lluita contra la desigualtat i la pobresa no hi ha sortida a la crisi econòmica. Perquè la crisi econòmica és fruit de la crisi social. És a dir la desigualtat, la descohesió social, és l'origen de la crisi financera i econòmica. Després, és cert que s'han agreujat encara més les desigualtats i la pobresa, però no ens enganyem, no ha estat tant per la crisi econòmica, sinó per les polítiques antisocials que s'han portat a terme per fer-hi front. Com a punt de partida, cal rebutjar totes aquelles polítiques que ens diuen: primer creixement econòmic i després cohesió social. Ja que no

El tercer sector és una de les grans infraestructures intangibles de Catalunya capaç de generar noves energies per al progrés humà

Àngels
GUITERAS

Presidenta de la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya.
Llicenciada en Filosofia i Ciències de l'Educació. Psicòloga i especialista en psicologia clínica per la UB i diplomada en Alta Direcció d'Empreses per Esade.

produiran un desenvolupament estable, perquè s'aprofundeixen en les condicions de pobresa i de desigualtat social.

Per un futur socialment més cohesionat i econòmicament més avançat, és necessari un nou model de benestar social, i, si no hi ha una estratègia política que tingui com a mesures prioritàries la lluita directa contra les desigualtats i la pobresa, no es resoldrà la crisi social i, per tant, continuarem amb crisi econòmica. Tindrem, i estem tenint, períodes de certa recuperació econòmica per factors conjunturals: la baixada de les primes de risc o del preu del petroli, per posar dos exemples. Però aquesta tímida recuperació serà inestable i tornarem a caure en la crisi econòmica, perquè no se n'ataquen els orígens estructurals: la desigualtat, la pobresa i el desmantellament de l'Estat del benestar.

La pobresa i la desigualtat són unes grans llores que impedeixen el desenvolupament econòmic i destrueixen els projectes col·lectius. L'actual empobriment de les classes treballadores, incloses les que tenen feina, ens porten a les realitats més punyents del segle XIX, que havíem cregut durant més de 50 anys que havien desaparegut. Ens diuen que ara comença la recuperació econòmica, i que aviat milloraran les condicions socials de la gent. ¡És fals!

Del cercle viciós al virtuós

Sabem que la recuperació és conjuntural i que creixen les desigualtats i la pobresa, i que més desigualtats i més pobresa són, alhora, les causes de les recessions. ¡Estem en un cercle viciós! I cal canviar-lo per un cercle virtuós: més polítiques socials, que signifiquen menys desigualtats i menys pobresa; menys pobresa, que significa més consum; més consum, que significa més creixement; i més creixement, que vol dir més possibilitats d'ampliar les polítiques socials, etcètera. Per tant, la lluita contra la desigualtat i la pobresa han de ser prioritats, no només per a una societat mínimament decent, sinó també per assegurar un desenvolupament econòmic estable.

Canviar la política macroeconòmica és una qüestió d'aliances a nivell europeu, de política econòmica i social internacional. ¿Heu sentit parlar els nostres governs de polítiques d'aliances europees? ¿De disposar d'una estratègia pel canvi de criteris de la Unió Europea? ¡Exigim-ho! Aquest és un tema fonamental per recuperar el model social europeu. Perquè Europa importa, i molt.

¿Quin és el model que defensem per al futur? És un model fet per un triangle sinèrgic: administracions, tercer sector i ciutadania compromesa. El nou model, la nova governança, o governança democràtica, reivindica la responsabilitat pública com un tema compartit entre tots i totes, però liderat pels governs democràtics que ens representen a tots i totes. La nova governança planteja assegurar els drets socials sota la responsabilitat de l'administració, però desenvolupant polítiques compartides que també articulin els recursos públics i privats i el compromís actiu de la ciutadania. És a dir, estem d'acord que el nou benestar social exigeix més compromís social; però també cal més compromís públic descentralitzat en els governs de proximitat. Aquest nou model necessita un tercer sector social fort, transparent, i amb la seva no lucrativitat eficient, plural i participativa. El tercer sector social català fa possible que milers de ciutadans deixin de ser uns agents passius i simples receptors de les prestacions públiques per esdevenir una enorme força productiva de drets, de compromisos i de solidaritat social.

El tercer sector esdevé, doncs, en aquest escenari, una de les grans infraestructures intangibles de Catalunya, capaç de generar noves i renovades energies per al progrés humà, en el seu més ampli sentit: valors ètics, desenvolupament econòmic, progrés social, sostenibilitat, i renovació democràtica.

És per això que la inversió social implica cohesió social i recuperació econòmica. I, per tant, menys desigualtats socials.